

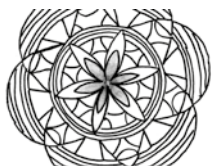
Tvaroženský
ZPRAVODAJ

Odhalení pamětní desky k 90. výročí tragické nehody brněnských hasičů, Tvarožná, Rohlenka, 21. července 2023

Slovo starosty	3
Aktuality z obce	4
<i>Informace o konaných akcích...</i>	4
<i>Pozvánka na plánované akce a události</i>	5
<i>Poděkování</i>	5
Informace občanům	5
<i>Provozní doba sběrného střediska KO</i>	5
Z činnosti spolků a sdružení	6
<i>Podzim na pozořícké hájence</i>	6
<i>Skautský rok 2022/2023</i>	7
<i>Skautské léto 2023</i>	9
<i>Třicátý skautský tábor pohledem jedné z účastnic</i>	11
<i>Ani tajfun nezastavil tvaroženských skauty na Jamboree</i>	12
<i>Komunitní centrum</i>	16
<i>Z činnosti TJ Sokol Tvarožná</i>	17
<i>27. Tvaroženská olympiáda</i>	20
<i>Letní florbalové turnaje</i>	26
Okénko do života ZŠ a MŠ	27
<i>Základní škola Tvarožná</i>	27
<i>Mateřská škola Tvarožná</i>	30
Ze života obce	32
<i>Ze života knihovny</i>	32
<i>Poštácké rozloučení</i>	33
<i>Hody, milé hody...</i>	34
<i>Výsledky odpad. hospodářství 2022</i>	38
<i>e-Kapka</i>	43
Z historie obce	46
<i>Z obecní kroniky – rok 1933</i>	46
Informace z regionu	46
<i>Sbírka koláč pro hospic – tradice, která chutná</i>	46
<i>Jak se nezbláznit na cyklostezce</i>	47
Naši jubilanti	50
<i>Tiráž</i>	50

Vážení spoluobčané,
zdravím Vás opět ze stránek Tvaroženského zpravodaje. Ač máme stále počasí připomínající letní prázdniny, dětem začala škola. Úderem osmé ranní hodiny bylo 4. září na školním dvoře plném slunečního svitu přivítáno 82 dětí. Přeji všem žákům, rodičům i učitelskému sboru klidný školní rok, ať učení i osobnostní rozvoj našich dětí probíhá k jejich prospěchu a v přátelské atmosféře. V této souvislosti musím zmínit ožehavou otázku umístění našich žáků na druhý stupeň v Základní škole Pozoříce. Rodiče, vedení školy i obce velmi trápil závěr minulého školního roku, kdy se o přijetí rozhodovalo losováním. Že bude obtížné dostat svou ratolest na druhý stupeň základní školy dříve nikoho vůbec nenapadlo. Někteří rodiče se rozhodli novodobý problém řešit sami, někteří naopak s napětím očekávali, jak losování dopadne. Naštěstí pro tvaroženské žáky dopadlo dobře, což se u jiných tzv. spádových obcí říci nedalo. Nedostatečnou kapacitu pozořícké školy nakonec v rozjitřené atmosféře její vedení vyřešilo projednáním s kompetentními úřady a jejím dodatečným navýšením. Je tím však zcela jasné, že současná kapacita Základní školy v Pozořicích je u konce. Nové domy se staví ve všech obcích, logicky se tedy zvyšuje počet obyvatel. S tím je nevyhnutelně spojena řada problémů, které je třeba řešit v dostatečném předstihu. Zřizovatel školy, městys Pozoříce, má připravený rozsáhlý projekt přístavby budovy základní školy, na jehož realizaci bude potřebovat získat dotace i významnou finanční podporu z okolních spádových obcí. Rozhodnou-li se tyto obce jít společnou cestou, ovlivní to jejich rozpočet a vlastní investice

Foto na titulní stránce: Sochy Tří Venuší na tvaroženské návsi (slavnostně odhaleno 28. 10. 2003), autor doc. Vladimír Drápal, foto MVDr. Jiří Drápal.

v následujících letech. Zastupitelstvo obce Tvarožná tak čeká nelehký úkol se s touto situací vypořádat.

Přejdu k jinému, rovněž často diskutovanému tématu – třídění a likvidace odpadů. V minulých letech obec poskytla domácnostem kompostéry, byl zaveden systém třídění odpadů prostřednictvím modrých a žlutých nádob. Finanční prostředky na jejich pořízení byly získány z dotací. Přesto je nevytříděného odpadu stále velké množství. Průběžně se mění zákony, systém třídění odpadů je odlišný v různých státech, a dokonce i v různých místech naší republiky. Tím vzniká v této oblasti dost velký informační chaos, se kterým si neví rady mnozí odborníci, natož my běžní spotřebitelé. Chtěli bychom připravit změny, které by snad měly vést k lepšímu. Jednak po stránce kýženého snížení objemu nevytříděného odpadu a jednak ve smyslu návodu pro občany, jak odpovědět na věčnou otázku „Kam s ním?“. Víím, že zákazy a omezení nejsou řešením. Obec by měla občanům umět poradit a nabídnout možnosti, jak odpad efek-

tivně zlikvidovat a přispět tak k lepšímu vzhledu obce i zkvalitnění životního prostředí. Osvětu i hledání odpovědi na tyto otázky v následujícím období považujeme za důležité, i když jsme si vědomi, že to bude stát nějaké peníze. Významně v tom může každý pomoci i vlastním přístupem. Stavební odpad nebo vybouraná okna při rekonstrukci domu by měla odvézt provádějící stavební firma, je však nutno se s ní řádně dohodnout na podmínkách. Posečenou travu i kuchyňský bioodpad je možno zlikvidovat uložením do vlastních kompostérů, větší větve je možno zpracovat pomocí drtiče a následně použít k mulčování. Pokud už ukládáte velkoobjemový odpad na sběrném dvoře, oceníme, když jej předtím rozmontujete na menší skladnější části a vytřídíte podle druhu odpadu. Ušetří se tím náklady za odvoz kontejnerů i čas obecních pracovníků, který může být věnován jiným potřebným činnostem.

Vážení spoluobčané, přeji Vám pěkné babí léto s dostatkem ještě příjemně prohrátých dnů.

*Pavel Štastný
starosta*

Aktuality z obce

Informace o konaných akcích a událostech

- 21. 7. se v areálu společnosti Alumatik v.o.s. Brno u motorestu Rohlenka konal pietní akt – odhalení pamětní desky k 90. výročí tragické nehody brněnských hasičů, za účasti ředitele HZS JMK Ing. plk. Jiřího Pelikána, zástupců hasičských sborů a veřejnosti.
- 31. 7.–1. 8. pořádala Tělovýchovná jednota Sokol 27. ročník olympiády pro děti a mládež.
- 3. 8.–6. 8. se konaly kulturní akce při tvaroženské pouti – Letní kino, Posezení s Tamberáši, Diskotéka (DJ P.M.C) a Hudební večer s kapelami Lehká Noha a Domino. Bohužel mimořádně nepříznivé počasí provázelo celý pouťový víkend a ovlivnilo návštěvnost kulturních událostí i pouťových atrakcí na návsi.

- 28. 8. pořádali hasiči Závod v požárním útoku O pohár starosty SDH, družstvo Tvarožné obsadilo v závodě zařazeném do soutěže Velké ceny OSH Vyškov 5. místo.
- 4. 9. v ranních hodinách se konalo slavnostní zahájení školního roku na dvoře Základní školy, ve večerních hodinách následoval koncert klavíristky Jany Daňkové z Tvarožné.
- 9. 9. pořádali vinaři Tvarožensko burčákové na Sokolovně.
- 10. 9. se konalo společné Farní odpoledne farností Tvarožná a Blažovice, s koncertem Pavla Helana, u příležitosti jubilea o. Romana Strossy.

Pozvánka na plánované akce a události

18. 9. – Veřejné zasedání zastupitelstva obce Tvarožná.

7. 10. – Šprýmiáda, slavnostní otevření Komunitního centra (KD Kosmák).

13.–15. 10. – Divadelní víkend na Sokolovně.

24. 10. – Cestovatelská přednáška – Kambodža (18:00 hod., Sokolovna).

Poděkování

Děkujeme paní Janě Pajerové za odvedenou práci na sekretariátu Obecního úřadu ve Tvarožné, její vstřícnost, odpovědnost a pracovní nasazení.

Informace občanům

Provozní doba sběrného střediska komunálního odpadu

září–listopad 2023

středa	13. 9. 2023	15.00–18.00 hod.
sobota	23. 9. 2023	9.00–11.00 hod.
středa	27. 9. 2023	15.00–18.00 hod.
sobota	7. 10. 2023	9.00–11.00 hod.
středa	11. 10. 2023	15.00–18.00 hod.
sobota	21. 10. 2023	9.00–11.00 hod.
středa	25. 10. 2023	15.00–18.00 hod.
sobota	4. 11. 2023	9.00–11.00 hod.
středa	8. 11. 2023	15.00–17.00 hod.
sobota	18. 11. 2023	9.00–11.00 hod.
středa	22. 11. 2023	15.00–17.00 hod.

Pokud ukládáte starý nábytek ve sběrném dvoře, je nutno jej rozmontovat. Jedná se především o skříně, postele a sedačky. V opačném případě mohou pracovníci sběrného dvora nábytek odmítnout.

Nápojový karton – krabice od mléka a džusů – se ukládá do kontejnerů společně s plasty. Bílé i barevné sklo se ukládá jako směsné do společného kontejneru. Do kontejnerů na sběrných místech prosím ukládejte tříděný odpad dle druhu vždy jen do určeného kontejneru.

V obci je zaveden systém třídění odpadu prostřednictvím žlutých a modrých nádob (na plasty a papír). K odvozu prosím připravujte vždy jen dostatečně naplněné nádoby. Velké obaly (např. plastové nádoby, papírové kartony) je třeba sešlápnout nebo rozřezat na menší, aby byla využita kapacita nádoby.

Elektrozařízení obsahuje nejen dále využitelné materiály, ale také škodlivé látky. Dosloužilé elektrozařízení v kompletním stavu je možno odevzdat na sběrném dvoře, nebo prodejci při zakoupení nového.

Je zakázáno ukládat odpad u vjezdu do sběrného dvora mimo provozní dobu!

Je zakázáno ukládat jakýkoliv rostlinný nebo jiný odpad na ploše za Novou ulicí!

Upozorňujeme na zákaz spalování odpadu na zahradách, veřejném prostranství nebo v domácnostech!

Stavební odpad vzniklý při rekonstrukci nebo opravě rodinného domu je povinná zlikvidovat stavební firma dle platných předpisů, je zakázáno ukládat takový odpad na sběrném dvoře!

Zařízení ke sběru odpadů (Sběrný dvůr obce Tvarožná) je regulováno platným Provozním řádem (www.tvarozna.cz/sberny-dvur-provozni-rad.pdf). Odpad je přebírán pouze od občanů obce Tvarožná, kteří mají uhrazen poplatek za svoz odpadů.

Pokud nemáte jistotu, jak s odpadem naložit, kontaktujte prosím Obecní úřad.

Z činnosti spolků a sdružení

Podzim na pozořické hájence

Máme za sebou léto plné táborových dobrodružství, kdy jsme si užili sluníčka i blátohrátek. Naplno jsme tak mohli ocenit pestrost přírody, kterou nabízí hájenková zahrada s prosluněnou loukou, stínem ovocných stromů a keřů, s plodícími záhonky a s lesem za humny. V letošním roce jsme mohli poprvé obdivovat také náš rozkvetlý mokřad. Přijďte se podívat se svými dětmi, ať už na rodinné akce, nebo výukové programy, moc rádi vám proměnlivou krásu naší zahrady ukážeme!

Od září se otevře branka všem dětem z našich lesních školek – Lesního klubu Jezerka a LMŠ Stromík. Jakmile se rozkoukáme, přivítáme u nás maminky s nejmenšími dětmi na kroužku Výletníček a paní

učitelky s malými badateli ze škol na výukových programech.

Jedním z nových témat ekocentra Jezerka bude právě nový mokřad. Tento biotop je řešením dlouholetého problému se stékáním vody z okolních polí na pozemek zahrady. Společnými silami rodičů a našich příznivců, za finanční podpory Nadace Veronica jsme vybudovali malý mokřad, který vodu z pozemku shromažďuje. Za podporu moc děkujeme! Osázeli jsme ho rostlinami, které využijí vodu a zároveň lákají nové druhy tolik potřebného hmyzu a dávají mu nový domov. Na výukovém programu objevíme s dětmi místo, které je plné života, a které takové zůstává, i když je všude kolem sucho. Nahlédneme do světa vlhkomilných

rostlinek, hmyzu i živočichů. Ukážeme si, jak se z vajíčka stane žabka, a zjistíme, jak moc je zadržování vody v krajině důležité pro všechno živé, člověka nevyjímaje. V rámci dalších podzimních programů budou děti všemi smysly poznávat bylinky se zahradní vílou nebo pronikat do tajů proměnlivého počasí. Na našich

webových stránkách lesnikavyl.cz/enviroprogramy si můžete vybírat i z dalších celoročních témat.

Aktuální informace a přihlášky najdete na www.lesnikavyl.cz, www.stromik.cz. Sledujte náš facebook a nic vám neunikne.

Přejeme barevný podzim a těšíme se na viděnou u nás na hájence!

*Michaela Žižková
spolek Kavyl*

Skautský rok 2022/2023

V září loňského roku jsme zahájili činnost se 13 dětmi, z toho bylo 6 prvňáčků a 7 předškoláků.

Kromě pravidelných pondělních schůzek, které jsme se snažili trávit hlavně venku, jsme zvládli uspořádat i nějaké výpravy a výlety či akce.

Hned v říjnu jsme se vydali na výlet parníkem do Veverské Bitýšky, odtud pěšky na hrad Veveří a zpět.

V listopadu jsme na faře pekli perníčky a prosincový výlet do adventního Brna

na pohádku do kina byl z důvodu velké nemocnosti nakonec zrušený.

Prosinec je vždy ve znamení betlémského světla, které jsme společně s ostatními skauty donesli v neděli 18. 12. celé farnosti do kostela. Vánoční besídku jsme klasicky zahájili u „vánočního“ stromu za rybníkem, kam jsme donesli zvířátkům dobroty a potom jsme pokračovali u cukroví a u vánočního stromečku v klubovně. Také jsme se zapojili do akce adventních okýnek.

Koncem února jsme se vydali do hvězdnáry na film 3-2-1 Start, ve kterém se křeček Elon podíval do vesmíru.

V dubnu jsme měli promítání společně s přespáním v klubovně, což byla taková příprava na další přespání – tentokrát ve skautské klubovně v Líšni. Přespání jsme spojili s výletem do Mariánského údolí a druhý den s výletem do Lama-centra.

V dubnu jsme také k příležitosti oslavy svátku svatého Jiřího měli mši svatou u Kamenné borovice, kde jsme tuto oslavu zakončili výborným piknikem.

Poslední schůzku jsme měli na faře, kde jsme opékali špekáčky a udělali závěrečné vyhodnocení celého roku.

Tábor jsme měli opět na skautské základně Strážná u Lelekovic a tentokrát jsme hledali pirátský poklad. Všechny děti tábor skvěle zvládly a poklad našly.

V tomto školním roce nám 6 prvňáčků odchází do světlušek či vlčat a my jim přejeme samé krásné a nezapomenutelné zážitky.

Také děkujeme všem rodičům a dětem za zájem, který o družinku benjamínků – Skřítků mají. Zájem je tak veliký, že už od května máme na tento školní rok plno a bohužel musíme některé děti odmítnout.

Na nové děti se už velmi těšíme a doufáme, že si společně další rok parádně užijeme!

*Za vedoucí skřítků
Marie Plevová*

Skautské léto 2023

Ve skautském oddíle ve Tvarožné je registrováno téměř šedesát dětí ve věku pět až šestnáct let. Pro tyto děti připravujeme program nejen během skautského roku, ale také o prázdninách. Letos jsme opět pořádali dva tábory, jeden krátký pro naše nejmladší benjamínky a ten druhý, tradiční čtrnáctidenní skautský tábor. Letos se jednalo již o 30. tábor tvaroženských

skautů. Připravit takový tábor není vůbec jednoduché. První práce začínají již po Vánocích, kdy se připravuje rozpočet, přihlášky a další dokumenty, musí se dát dohromady táborový tým, od vedoucích, přes kuchaře a zdravotníky až po hospodáře a zásobovače. Později se připravuje program, chystá se jídelníček a táborový materiál. Příprava technického zázemí

také není jednoduchá, jezdí se kácet dřevo, staví se táborové stavby. A po táboře se to musí zase všechno uklidit, uložit do táborových skladů, aby bylo vše připraveno na další rok. Ani v srpnu skautský vedoucí neodpočívá, uzavírá táborové účetnictví, poklízí v klubovně a připravuje

se na nový skautský rok. Tuto práci děláme všichni dobrovolně, ve svém volném čase a zcela zdarma. A proč to děláme? Protože věříme, že vychovávat děti na základě skautských principů má pro naši společnost smysl. Všem, kteří nám v této činnosti pomáháte, upřímně děkujeme.

Jan Spáčil

1. skautský oddíl Tvarožná

Třicátý skautský tábor pohledem jedné z účastnic

Letošní skautský tábor se konal od 15. do 29. července. Účastnilo se ho 37 dětí a 15 dospělých. Celých čtrnáct dnů se neslo v duchu čarodějnického učně Harryho Pottera. Děti byly rozřazeny do čtyř skupin (studentských kolejí): Nebelvír, Zmizozel, Havraspár a Mrzimor. Skupiny byly hodně vyrovnané, takže se pořadí v etapách měnilo každým dnem. Etapy celotáborové hry doplňovala táborová olympiáda a další skautský program. V rámci olympiády jsme si vyzkoušeli i netradiční hry, jako například Mölky, Kykka nebo

Bollo ball. Každý den jsme dostávali noviny v podobě denního věštce a během celého tábora jsme museli hospodařit s táborovými penězi. V druhé polovině tábora jsme měli etapu vaření, ve které si jednotlivé družiny musely na otevřeném ohni připravit oběd. Větší z nás vyrazili na dvoudenní výpravu do Nemojan, na místo, kde se před třiceti roky konaly první tábory našeho oddílu. Na výpravě jsme nocovali ve volné přírodě pod širým nebem. Menší světlušky a včata vyrazila na jednodenní výlet do Račic k rybníku.

Ve velice náročném programu se podařilo splnit dvěma světluškám zkoušku Tři kapky rosy. Zkouška spočívá ze samostatného šestihodinového pobytu v přírodě, ujití trasy 5 km a z večerní návštěvy opuštěného místa. Ke každému táboru patří i sliby nových členů. Je to slavnostní okamžik, při kterém přijímáme do svých řad nové

sestry a bratry, letos jich bylo devět. Tábor vyvrcholil tradičním hledáním pokladu, slavnostním nástupem a posledním, závěrečným táborovým ohněm. Během závěrečného táboráku jsme se rozloučili s rovery a jednou skautkou, kteří odjížděli domů dříve, aby se stihli nachystat na celosvětové setkání skautů, Jamboree.

*Veronika Staňková, Včelka
družinový rádc*

Ani tajfun nezastavil tvaroženské skauty na Jamboree

Od 1. do 12. srpna 2023 se v Jižní Koreji uskutečnilo světové skautské Jamboree, největší skautská akce na světě. Jamboree se koná jednou za čtyři roky a letos se

ho zúčastnilo na 40 000 skautek a skautů z více než 150 zemí.

Do Koreje se vydalo i pět skautů z Tvarožné a společně bychom se s Vámi chtěli podělit o naše zážitky.

Vše začalo již 31. 7., kdy se největší část české výpravy sešla na pražském letišti k odletu přímého letadla do hlavního města Jižní Koreji – Soulu. Již první den nás čekalo dobrodružství, protože první noc jsme měli přečkat na kolejích akademie. Pohyb 150 českých skautů městskou hromadnou dopravou v Soulu však nebyl snadný, a tak jsme strávili celý den čekáním a přejezdy autobusy.

Pak už vše začalo jít podle plánu. Hned další den jsme se přesunuli na jih Koreji, kde se nachází tábořiště pro 40 000 skautů na vysušeném moři. Za zmínku stojí úvodní ceremoniál, kde se všichni skauti na setkání sešli na obrovském prostranství a proběhlo představení všech účastnických zemí a jejich vlajkonošů. Potkat tolik lidí s odlišnými kulturami a zvyky, ale zároveň stejnými životními hodnotami je zážitek, na který nikdy nezapomeneme.

Během následujících dnů probíhalo spousta zajímavých programů a her, u kterých jsme se seznamovali se skauty

z celého světa a vyměňovali s nimi skautské šátky, nášivky a další věci na památku.

Dalším důležitým dnem byl takzvaný Culture day. Je to den, kdy na tábořišti neprobíhají normální programy, ale každý kemp si připraví prezentaci kultury a tradic své země. Náš kemp si například připravil české jazykolamy, tatranky, kofo-lu nebo fotokoutek s českými skautskými kroji. Sami jsme navštívili spoustu i pro nás dost neznámých zemí jako Východní Timor, Mexiko, Švédsko, Brazílii a spoustu dalších.

Další den nás však čekalo překvapení. Byla nařízena evakuace celé akce kvůli blížícímu se tajfunu Khanun. Museli jsme tak tábořiště předčasně opustit a během následujícího dne jsme se společně s celou českou výpravou ocitli na vojenské akademii v Soulu. Sice se tak vytratilo poznávání s ostatními skauty, ale nemuseli jsme příliš litovat, jelikož byl pro nás po zbývajících dny připraven pestrý náhradní program. Zúčastnili jsme se lekce

K-popu, navštívili jsme léčivou zahradu, muzeum vlaků nebo koncert orchestru vojenské akademie.

Po několika dnech jsme se naposled setkali se všemi výpravami na závěrečném ceremoniálu na soulském fotbalovém stadionu. Proběhl koncert jihokorejských skupin a pořadatelství bylo předáno Polsku, kde se Jamboree uskuteční v roce 2027. Tím ale naše cesta po Koreji ještě neskončila. Čekaly nás výlety, na kterých jsme více poznávali korejskou kulturu. Podívali jsme se do muzea tradičních masek,

buddhistických chrámů a ochutnávali jsme typická korejská jídla.

Se zážitky, na které budeme vzpomínat celý život, jsme se šťastně vrátili domů 16. srpna.

Moc bychom chtěli poděkovat našim skautským vedoucím, co nás odmala vedli, a i díky kterým jsme se na Jamboree mohli podívat.

Čtli bychom Vás také srdečně pozvat na naši plánovanou besedu, na které se toho dozvíte daleko víc.

*Jan Graffe, Lukáš Odstrčil
účastníci Jamboree*

mini ŠPRÝMIÁDY

při příležitosti

**SLAVNOSTNÍHO OTEVŘENÍ
KOMUNITNÍHO CENTRA
v kulturním domě Kosmák**

7. 10. 2023

13:00 Zahájení veselého závodu

v areálu KD Kosmák

Téma DĚTSKÉ FILMY

více informací na www.skautiTvarozna.cz

16:00 Vyhlášení vítězů

Slavnostní otevření komunitního centra

Prohlídka nových prostor, drobné pohoštění

Srdečně Vás zvou

Skauti Tvarožná TJ Sokol Tvarožná Obec Tvarožná

Komunitní centrum

Myšlenka vybudovat v naší obci místo pro setkávání se v našich hlavách zrodila již před mnoha lety. Reálnou podobu tato myšlenka získala v loňském roce, kdy se Obec Tvarožná, Tělovýchovná jednota Sokol Tvarožná a Junák – český skaut, středisko Pozoříče, 1. skautský oddíl Tvarožná, z. s. rozhodli společně zrealizovat projekt na úpravu části vnitřních prostor v 1. patře Kulturního domu Kosmák, kde takový prostor vznikl.

Stavební práce byly zahájeny v listopadu 2022. Řízení projektu se ujal náš

bratr a zastupitel obce Jiří Šmerda, který zde z řadou dobrovolníků, ale i řemesníků strávil spoustu času, aby mohl být celý projekt dříve než do roka a do dne dokončený. A jak celý prostor vypadá? To přijďte posoudit 7. října 2023 kdy vám celý projekt představíme a komunitní centrum slavnostně otevřeme.

Projekt byl realizován za finanční podpory Obce Tvarožná, Jihomoravského kraje, KALÁB – invest, s.r.o., pana Petra Šmerdy a Petra Kučery. Všem moc děkujeme.

*Jan Spáčil
1. skautský oddíl Tvarožná*

Tento projekt byl spolufinancován Jihomoravským krajem

jihomoravský kraj

Z činnosti TJ Sokol Tvarožná

Činnost všech oddílů TJ Sokol Tvarožná bude oficiálně zahájena od 1. října 2023. Na stránkách obce i na vývěskách TJ Sokol Tvarožná je zveřejněn aktuální rozvrh cvičebních hodin, kontakty na cvičitele a další informace.

V tomto čísle přidávám ještě ke své zprávě z Tvaroženské olympiády i poslední upoutávku na činnost zbývajících sportovních oddílů, které se na stránkách zpravodaje ještě neprezentovaly. Oddíl volejbalu funguje od roku

2016, oddíl badmintonu poměrně čerstvě, od roku 2020. Oba oddíly se profilují na bázi rekreačního sportu pro dospělé a jejich činnost je vždy závislá na síle (a zdravém jádru) kolektivu. Rekreační forma tréninku nicméně nebrání těmto oddílům přijímat výzvy k účasti na různých turnajích. Oddílu volejbalu aktuálně blahopřejeme k 2. místu na turnaji OPEN PERNÁ. Hojnou účast týmů však jistě pozбудilo i místo konání.

za TJ Sokol Tvarožná
Ivona Štátná

ZAČÍNÁME 4. a 5. 10. 23

Počet míst je
omezený, nutné
přihlášení přes
email

ST v 16.30
ČT v 9.00

ST 4 - 6 let
ČT 2 - 4 roky

každý týden
nové téma

Tvarožná 199
sál Sokolovny

První lekce
100 Kč / dítě

smyslo.lenka@gmail.com

[smyslo_lenka](https://www.instagram.com/smyslo_lenka)

27. Tvaroženská olympiáda

Letos 31. července jsme se za krásného letního počasí sešli na hřišti pod kopčkem, kde pravidelně třemi atletickými disciplínami zahajujeme Tvaroženskou olympiádu. Letos již posedmadvacáté. Soutěžících bylo nejvíc za celou historii soutěže. Sešli se tu sportovci známí i neznámí, stálí účastníci i nováčci, aby v přátelském, ale nekompromisním souboji změřili své sportovní síly. Fanoušků a diváků nebylo o mnoho méně. Rodiče i prarodiče zavzpomínali na své sportovní úspěchy, o důležitou morální i technickou podporu malých závodníků se staraly rodinné servisní týmy, svoje místo na slunci si našel i početný baby-klub. Podporu, jak už bylo na začátku řečeno, vyjádřilo i počasí, čímž samozřejmě přispělo ke zdaru celé akce. Nechyběl samozřejmě početný organizační tým Tvaroženské olympiády, který se snažil o hladký průběh soutěžení v duchu fair play. Organizačně i finančně akci zajišťuje TJ Sokol Tvarožná za podpory obce a sponzorů, kterým touto cestou mnohokrát děkujeme. A jak tedy celá

olympiáda dopadla? Mimořádně skvěle. Byly překonány rekordy, které dlouho odolávaly. První rekord – v počtu soutěžících, kterých letos bylo 110. Ve skoku dalekém Vít Šmerda překonal ve své kategorii rekord, který od roku 1997 držel tehdejší žák Martin Šimek, Lukáš Pospíšil překonal pak v hodů granátem dokonce rekord olympiády, který od roku 2016 držel Ondřej Buchta. Druhý den pak ve skoku vysokém překonala rekord své kategorie o 5 cm Sofie Loubová z Jinačovic. Tady o něj přišly rovnou dvě držitelky – Anna Kalužová z roku 2004 a Konstancie Jágerová z roku 2018. A proč jsem se najednou tak rozepsala o „ztracených“ rekordech? Protože mám radost z každého dobrého výkonu, z posunutí dosažené hranice a tím zvýšení prestiže naší soutěže, ale současně se s pokořenými rekordy loučím s pocitem nostalgie. S ohledem na měření podléhající jen lidskému faktoru, s úctou k tehdejším chvílím napětí, úsilí a prožitě radosti, které jsem byla svědkem.

Druhý den olympiády, v úterý 1. srpna už přšlo. Ale to nám nevadilo, soutěže ve šplhu a skoku vysokém probíhají v tělocvičně na Kosmáku. A konečně přijely kolotoče – tedy náš stálý sponzor Národní kolotočová společnost SCHULZ. Také letos jsme obdrželi volňásky pro všechny soutěžící. Kdo si tedy přišel zasoutěžit druhý den do tělocvičny, nelitoval. Nejen, že strávil dopoledne v radostné sportovní

atmosféře, ale k tabulce výkonů obdržel na závěr akce volňásek a drobné odměny. Za přítomnosti starosty obce jsme pak 27. tvaroženskou olympiádu slavnostním pokřikem zakončili.

Všem vítězům a rekordmanům patří naše gratulace a už dnes se můžeme těšit, jaká překvapení přinese ta příští 28. tvaroženská olympiáda.

A zde je letošní přehledná tabulka výkonů:

I. KATEGORIE do 5 let

jméno	bydliště	BĚH	HOD	DÁLKA	ŠPLH	VÝŠKA
		s	m	cm	s	cm
		20 m	tenis. míček	z místa	3 m	
Tomáš KOLBÁBEK	Tvarožná	9,7	3,70	59	/	/
Lukáš KOUSAL	Tvarožná	12,0	1,60	17	/	/
Jakub KNOS	Velatice	6,9	8,00	81	/	/
Marek BEDNÁŘ	Bedřichovice	5,7	5,20	104	/	/
Petr PLEVA	Blažovice	9,7	2,80	43	/	/
Ondřej GROLICH	Bedřichovice	5,9	7,90	127	/	/
Matouš GROLICH	Bedřichovice	/	2,60	/	/	/
Dominik DANĚK	Tvarožná	7,9	4,90	92	/	/
Nicolas GALLE	Tvarožná	8,9	6,00	84	/	/
David GALLE	Tvarožná	7,8	6,70	86	/	/
Ondřej BRTNICKÝ	Tišnov	7,8	2,00	53	/	/
Viktor PŘIKRYL	Blažovice	7,0	2,80	55	/	/
Josef SPÁČIL	Tvarožná	8,9	2,10	40	/	50
Ondřej SEIDL	Tvarožná	7,5	3,60	75	/	/
Matty ŠTĚPÁNEK	Brno	9,0	3,90	75	/	/
Jakub KÁNA	Brno	6,9	4,50	96	/	/
Maxim ZOUHAR	Brno	6,9	8,70	87	/	/
Štěpán BARÁNEK	Tvarožná	5,2	12,90	123	/	/
Alex EFTIMIADIS	Ostrava	/	1,40	16	/	/
Kristián KADLEC	Tvarožná	8,8	2,10	40	/	/
Roman DUDA	Tvarožná	9,5	1,60	20	/	/
Sofie HOFÍRKOVÁ	Velatice	7,8	2,70	39	/	/
Mariana GROLICOVÁ	Velatice	6,0	5,10	95	/	/

Adéla TRNĚNÁ	Tvarožná	7,2	4,90	92	/	/
Karolína TRNĚNÁ	Tvarožná	7,2	1,80	33	/	/
Vanessa VIČAROVÁ	Tvarožná	7,0	3,90	85	/	/
Sofie ŠIMKOVÁ	Tvarožná	5,1	5,70	89	/	/
Jolana PŘIKRYLOVÁ	Blažovice	9,3	1,20	62	/	/
Eliška URBANOVÁ	Tvarožná	6,5	3,10	55	/	/
Evelína BRZOBOHATÁ	Tvarožná	7,3	3,70	61	/	/
Martina PÁSKOVÁ	Jinačovice	8,7	3,60	94	/	55
Tereza MASARÍKOVÁ	Tvarožná	6,9	4,20	92	/	50
Agáta KÁŇOVÁ	Brno	14,1	0,80	13	/	/
Kira EFTIMIADU	Ostrava	8,4	2,80	60	/	/
Adriana ŠTASTNÁ	Brno	9,0	2,40	57	/	45
Nikol HORÁČKOVÁ	Tvarožná	/	4,60	75	/	/

II. KATEGORIE

6–8 let

jméno	bydliště	BĚH	HOD	DÁLKA	ŠPLH	VÝŠKA
		s	m	cm	s	cm
		50 m	kriket. míček	s rozběhem	3 m	
Jakub KOUSAL	Tvarožná	13,9	7,70	155	/	/
Filip KOUSAL	Tvarožná	11,5	9,30	165,5	/	/
Jakub BRTNICKÝ	Deblín	10,0	15,20	214	/	/
Eric DIAS	Brno	9,7	11,60	252	5,1	95
Vít ŠMERDA	Tvarožná	8,8	17,10	298	3,7	100
Matěj ŠIMEK	Tvarožná	8,7	17,20	293,5	/	/
Ruben GALE	Tvarožná	9,5	20,30	243	/	/
Julián GALE	Tvarožná	11,0	13,00	182	/	/
Adam HEJMAL	Tvarožná	11,8	7,40	138	/	/
Jakub ŠIRŮČEK	Čebín	10,1	15,30	219,5	6,9	85
Irenej NOVOTNÝ	Tvarožná	10,1	11,10	236	/	75
Martin KRAJÍČEK	Tvarožná	9,8	10,40	254	6,7	85
Erik SYSEL	Horní Radslavice	11,3	7,80	177	/	/
Matěj POLÁČEK	Kovalovice	10,6	9,10	193	/	/
Jan KUROWSKI	Jinačovice	/	/	/	6,6	75
Ester HOFÍRKOVÁ	Velitice	11,7	3,70	55	/	/
Klára PEJŘILOVÁ	Velitice	12,6	3,90	137	/	/
Soňa KADEŘÁVKOVÁ	Brno	10,5	10,20	207	/	/
Kristýna GROLICHOVÁ	Velitice	10,5	5,80	166	/	/
Adéla POKORNÁ	Tvarožná	11,5	9,60	191	6,5	75
Hanka KOLBÁBKOVÁ	Tvarožná	12,9	7,10	150	/	/

Aneli SYSLOVÁ	Horní Radslavice	9,8	9,10	218	/	/
Barbora KUČEROVÁ	Tvarožná	9,9	10,50	194	8,6	80
Leontýna ŠMERDOVÁ	Tvarožná	10,9	5,70	162	/	/
Sofie JUNGSMANN	Mníšek pod Brdy	10,2	10,00	148	8,3	75
Julie SPÁČILOVÁ	Tvarožná	11,3	8,50	147	4,9	75
Hana SPÁČILOVÁ	Tvarožná	11,7	3,00	153	/	55
Karolína KUSÁ	Tvarožná	11,7	4,00	112	/	/
Sofie LOUBOVÁ	Jinačovice	10,1	13,60	239	5,6	100
Edita CHLUPOVÁ	Brno	9,9	7,80	207	/	/
Tereza KLEINOVÁ	Tvarožná	11,6	5,20	141	/	/
Anna MASAŘÍKOVÁ	Tvarožná	/	/	/	5,1	85
Sára PÁSKOVÁ	Jinačovice	/	/	/	/	75

III. KATEGORIE

9–11 let

jméno	bydliště	BĚH	HOD	DÁLKA	ŠPLH	VÝŠKA
		s	m	cm	s	cm
		50 m	kriкет. míček	s rozběhem	5 m	
Cyril PETR	Pozořice	8,9	24,10	261	/	/
Daniel SEVERA	Tvarožná	9,0	32,70	281	/	/
Denis HEJMAL	Tvarožná	9,3	20,40	225	/	/
Daniel ŠTURSA	Tvarožná	9,4	17,50	217	/	90
Vincent BARÁNEK	Tvarožná	8,4	43,10	300	/	/
Hynek DOBŠÁK	Brno	9,1	19,60	237	/	/
Antonín KLEIN	Tvarožná	8,9	12,20	287	/	/
Tobiáš JUNGSMANN	Mníšek pod Brdy	/	/	/	9,6	80

Elena KALUŽOVA	Němčany	8,6	14,60	260	/	90
Kateřina KUČEROVÁ	Tvarožná	8,9	9,60	265	/	100
Rozálie BRTNICKÁ	Deblín	9,5	7,70	248	/	/
Magdalena ŠMERDOVÁ	Tvarožná	10,5	13,20	219	/	70
Kamila ŠMERDOVÁ	Tvarožná	9,4	8,90	259	/	90
Tereza KEŽLÍNKOVÁ	Tvarožná	9,0	21,70	253	/	/
Natálie ŠTURSOVÁ	Tvarožná	9,1	18,50	240	/	/
Hana KUSÁ	Tvarožná	9,9	11,60	219	/	/
Theodorika JÁGEROVÁ	Tvarožná	9,2	13,10	252	18,2	85
Linda DOBŠÁKOVÁ	Brno	8,2	14,60	325	/	/
Klaudie NOVOTNÁ	Tvarožná	9,0	16,80	276	12,8	95
Rafaela NOVOTNÁ	Tvarožná	11,0	11,80	205	/	75
Zuzana KRAJÍČKOVÁ	Tvarožná	8,5	16,00	275	12,5	100

IV. KATEGORIE

12–14 let

jméno	bydliště	BĚH	HOD	DÁLKA	ŠPLH	VÝŠKA
		s	m	cm	s	cm
		60 m	kriкет. míček	s rozběhem	5 m	
Ivan HONZÁK	Velatice	9,7	40,50	340	15,0	120
Lukáš NEUER	Velatice	9,8	38,80	349	/	/
Mikuláš IRAJN	Velatice	11,2	26,10	290	/	/
Jan URBÁNEK	Vin.Šumice	10	35,20	298	15,8	115
Václav KONČITÍK	Mechnáčky	11,7	24,20	248	/	/
Ondřej POSPÍŠIL	Tvarožná	10,8	35,00	226	7,5	100
Jan URBÁNEK	Tvarožná	9,6	33,20	329	8,0	125
Justýna NOVOTNÁ	Tvarožná	10,6	14,60	274	19,4	105
Konstancie JÁGEROVÁ	Tvarožná	10,5	17,30	291	12,2	105
Adéla CHLUPOVÁ	Tvarožná	10,3	17,00	289	13,7	/
Aylen BARÁNKOVÁ	Tvarožná	10,2	34,50	332	/	/
Amy URBÁNKOVÁ	Velatice	10,5	24,00	291	12,8	95
Veronika STAŇKOVÁ	Tvarožná	10,8	19,20	251	/	/
Veronika GROLIČOVÁ	Velatice	9,4	21,70	303	/	/
Michaela KOTTNEROVÁ	Tvarožná	10,5	17,10	193	/	/
Bára NEVESELÁ	Velatice	9,5	26,90	350	10,9	110

V. KATEGORIE

15–18 let

jméno	bydliště	BĚH	HOD	DÁLKA	ŠPLH	VÝŠKA
		s	m	cm	s	cm
		60 m	granát	s rozběhem	5 m	
Erik VYMAZAL	Stavěšice	9	28,30	374	6,2	125
Tomáš DOLEŽAL	Tvarožná	8,4	36,80	407	/	/
Lukáš POSPÍŠIL	Tvarožná	8,5	56,6 R	426	4,5	145
Viktorie ESSENDEROVÁ	Hostěnice	10,4	20,90	305	/	/

Vysvětlivky:

zeleně podbarvené jsou nejlepší výkony kategorie – **vítěz**

žlutě podbarvené jsou **rekordy v kategorii**

R – rekord tvaroženské olympiády

/ – neúčast; nezdařený pokus * I. kategorie ve ŠPLHU nesoutěží

Za TJ Sokol Tvarožná
a organizační tým Tvaroženské olympiády
Ivona Štátná

Letní florbalové turnaje

Přes léto jsme s florballem nezaháleli a zúčastnili se dvou mezinárodních a jednoho amatérského turnaje.

Poprvé jsme se zúčastnili mezinárodního turnaje OPENGAME BRNO. Z pětičlenné skupiny jsme postoupili ze čtvrté pozice s bilancí jedné výhry nad týmem z Bratislavy a tří proher. Po prvním vyřazovacím kole však pro nás turnaj skončil.

Pro druhou cennou zkušenost jsme ve dvanáctičlenném kolektivu vyrazili na tři dny na mezinárodní turnaj do Rožnova pod Radhoštěm. Turnaj už jsme si vyzkoušeli v minulém roce a opět jsme se těšili na akci ke stmelení týmu. Ve skupině jsme odehráli 3 zápasy. Ve velmi těžké skupině jsme urvali cenný bod, který nám zajistil účast v play-off. Zde jsme dostali

lekcí od FBC TIGERS PORUBA a – jeli jsme domů.

Naším posledním prázdninovým soutěžním zážitkem byl turnaj amatérských družstev v Brně na Lesné. Ze skupiny jsme poustoupili z druhé příčky. Přes čtvrtfinále jsme prošli bez závažnějších problémů. V semifinále jsme však narazili na první tým ze skupiny a opět jsme jim podlehli. V souboji o třetí místo jsme dlouho drželi dvoubrankové vedení, ale soupeř před koncem vyrovnal, tak jsme šli „na nájezd“. Bohužel soupeř měl více štěstí ... no co, čtvrté místo taky místo.

Děkuji všem klukům, kteří reprezentují náš tvaroženský florbal a TJ Sokol za podporu.

Více informací na www.fbctvarozna.webnode.cz.

vedoucí mužstva florbalu
David Šír

Okénko do života ZŠ a MŠ

Základní škola Tvarožná

Slavnostní zahájení nového školního roku proběhlo za pěkného počasí na školním dvoře v pondělí 4. září za přítomnosti pana starosty a pana faráře, kteří žáky

Prvníci v prvoce

pozdravili a všem popřáli úspěšný nový školní rok.

V první třídě jsme přivítali 17 prvňáčků, které na jejich první cestě do školy doprovodili jejich nejbližší. Nový žák přibyl i do 2. třídy a z Bruselu se vrátila žákyně do 5. ročníku. Celkem se tedy na škole učí 82 žáků rozdělených do pěti ročníků v pěti třídách a 1 žák navštěvuje základní školu v Anglii.

Rozložení tříd je následující: 1. ročník vede paní učitelka Kateřina Bučková, 2. ročník vede paní učitelka Markéta Dragounová společně s asistentkou pedagoga Mgr. Veronikou Hájkovou, 3. ročník vede paní učitelka Pavlína Třečková s asistentkou pedagoga Ivanou Kusou, 4. ročník paní ředitelka Věra Floriánová a paní učitelka Martina Eklová, která také učí ve všech třídách anglický jazyk, 5. ročník vede

paní učitelka Jitka Kaňová. Do výuky je také zapojena studentka PdF MU Kristýna Mátllová. Ve školním poradenském centru funguje výchovného poradce vykonává paní ředitelka Mgr. Věra Floriánová, funkci speciálního pedagoga paní Mgr. Jitka Kaňová, metodika prevence Mgr. Pavlína Třečková. Konzultační hodiny je možné si domluvit přes školní elektronický systém Edookit. O pořádek ve škole bude i nadále pečovat školnice paní Renata Laníč-

Druháci ve výtvarce

Třetáci v tělocviku

ková. Ve výuce náboženství římskokatolického bude pokračovat paní katechetka Monika Hoffmannová a pan farář. Školní družinu povedou ve dvou odděleních paní vychovatelky Zdeňka Mudrochová a Veronika Hujňáková, kterou po odchodu na MD zastoupí Mgr. Veronika Hájková, která povede i ranní družinu od 7.00 h. Provoz družiny zůstává nezměněn – ráno od 7 do 8 hodin a odpoledne od 11.40 do 16.00 hodin. Termíny odchodů dětí ze Školní družiny se také nemění, jsou tedy v 13, v 15 a 16 hodin. Zájmové kroužky rozjedou svoji činnost od měsíce října. Přihlášky budou žákům předávány aktuálně. Spolupráce se ZUŠ i HŠ pana Meluzína pokračuje i v letošním roce, výuka byla zahájena od 7. 9. 2023. Plavecký výcvik ve Vyškově v rozsahu 10 lekcí zahájíme v úterý 19. září. Informační třídní schůzky se budou konat ve čtvrtek 14. září v 16.30 h.

Od nového školního roku se mění doplněním náš Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání. Jsou upraveny počty vyučovacích hodin tak, aby bylo možné přidat hodinu Informatiky do výuky žákům 4. ročníku. Nová Informatika vyžaduje i nákup nových pomůcek. Finance jsme obdrželi z dotačního programu MŠMT. Během prázdnin ve škole proběhl generální úklid, výmalba horního patra, vý-

Čtvrťáci v češtině

Pátáci ve čtenářské dílně

měna těsnění a servis na všech oknech, a také byly provedeny menší úpravy a opravy v jednotlivých třídách a údržba školní zahrady. Začátkem září jsme zlepšili pokrytí budovy školy wifi signálem.

Veškeré informace o dění ve škole včetně fotogalerie naleznete na našich

webových stránkách: www.skolatvarozna.cz

Všem žákům, jejich rodičům a také pedagogům přeji dobrý start do nového školního roku. Naším cílem zůstává vytvoření příjemného spolupracujícího prostředí, ve kterém se všichni společně těšíme na pravidelná setkávání. ☺

*Mgr. Věra Floriánová
ředitelka ZŠ Tvarožná*

Mateřská škola Tvarožná

Úvodem mého příspěvku chci všem současným prvňáčkům popřát úspěšný krok do školy, a novým dětem, které poprvé přišly 4. září do mateřské školy, aby se jim u nás co nejvíce líbilo. Na prázdniny nám zůstaly jen vzpomínky a věřím, že je jistě na co vzpomínat.

Letos jsme přes léto pořádali ve školce dva příměstské tábory – první „Z pohádky do pohádky“ přenesl děti do říše pohádek, kde postavy z nich spolu s dětmi plnily úkoly, hledaly poklad či vyráběly hrnky z keramiky.

Druhý tábor se zaměřil na anglič-

Příměstský tábor – anglický

tinu a zvířátka – proto nemohl chybět výlet do ZOO, hry, písničky, pečení sušenek či vyrábění chobotniček.

Jako každý rok, v průběhu nadcházejících měsíců, nás čeká hodně sportovních a kulturních akcí. První akcí je plavecký výcvik ve Vyškově, který začíná již 19. září a bude probíhat v deseti lekcích.

Od října, jako už tradičně, zahájíme dopolední aktivity, které budou doplňovat náš školní vzdělávací program. Patří mezi ně logopedie, hra na flétnu, jóga, ke-

ramika a šikovné ručičky. V letošním roce nepřijdete ani o odpolední kroužek angličtiny pod vedením paní učitelky Simony Moore, kroužek náboženství paní učitelky Marty Novotné. Nově budeme mít kroužek „Pohybem ku zdraví“ pod vedením paní učitelky Žanety Jahodové. Myslíme si, že nabídka je rozmanitá, a že každé dítě si vybere to, co ho nejvíce zajímá.

Rádi bychom tímto poděkovali panu Ivanovi Buchtovi za renovaci zahradních hracích prvků pro děti.

Příměstský tábor – pohádkový

První dny v mateřské škole

První dny v mateřské škole

Na závěr přeji všem čtenářům zpravodaje příjemné prožití slunného podzimu a co nejméně starostí.

*Za kolektiv mateřské školy
Mgr. Yvona Hrbáčková*

Ze života obce

Ze života knihovny

Obecní knihovna je umístěna v přízemí budovy obecního úřadu. Většina jejího vybavení byla nově pořízena při rekonstrukci celé budovy asi před dvaceti lety.

Půjčovní doba je ve čtvrtek, v době od 18 do 20 hodin.

V současné době má knihovní fond téměř 5000 svazků, z toho asi 3 800 knih tvoří beletrie, zbytek jsou knihy naučné pro děti i dospělé. Velkou část naučných knih pro děti tvoří encyklopedie, kde děti najdou zajímavé informace z přírody, historie i různých oborů lidské činnosti. Celkově knihy pro děti a mládež představují asi jednu třetinu knihovního fondu. Zvlášť jsou pak vyčleněny knihy, které tvoří základ povinné četby pro žáky vyšších ročníků ZŠ a středních škol.

Každý rok do knihovny přibude asi 150 nových knih, které jsou nakupovány z prostředků OÚ. Dnes už není problém získat i díla autorů, jejichž knihy jsou považovány za bestsellery. Bohužel, množství lákavých novinek přesahuje finanční i prostorové možnosti knihovny.

Kromě knih je možno si půjčovat i časopisy, knihovna dlouhodobě odebírá Květy, Rytmus života a pro děti Čtyřlístek.

Čtenáři platí pouze symbolický poplatek (děti a senioři 10 Kč, dospělí 20 Kč ročně), který slouží jako podklad k registraci. Podle dohody s vedením obce bude i tento poplatek od příštího roku zrušen.

V roce 2018 byl celý knihovní fond postupně převeden do digitalizované podoby. Od roku 2019 je k dispozici na stránkách obce on-line katalog

knihovny: <https://kurim.tritius.cz/library/> tvarozna umožňující zjistit, jaké knihy jsou v knihovně k dispozici.

Knihovnu letos navštěvuje asi padesát čtenářů, ale věřím, že přibudou brzy

další, protože i v dnešní době internetu a moderních technologií má kniha ve své tradiční podobě svoje kouzlo a nezastupitelné místo.

*Marie Vlčková
knihovnice*

Poštácké rozloučení

Milí občané Tvarožné, jistě jste si všimli, že již pár měsíců neplním zásilkami vaše poštovní schránky.

Od června tohoto roku Česká pošta přešla na systém doručování zásilek v režimu D+3. To znamená, že poštu budete mít každý třetí den, pokud bude zajištěn obvyklý poštovní provoz. Nyní vám zásilky doručuje brigádnice 2x týdně z Viničných Šumic. Depo Brno73 zajišťuje doporučená psaní a důchody, které musí být v režimu D+1 (tzn. v den, kdy dorazí na naše depo).

A proč vlastně nedoručuji já?

Z důvodu organizačních změn mi byly přiřazeny den po dni Tvarožná, Blažovice a Podolí. V těchto okresech jsem již s kolegou doručovala od loňského července, přičemž jsem ještě sama zajišťovala obden Velatice. Tudíž jsem musela v hlavě nosit čtyři vesnice. Ne, že bych se tím chtěla nějak chlubit, věřte mi, že nachystat každý den tu konkrétní vesnici, kterou jdete, a zároveň roztrdit ostatní, které zůstávají na depu, zaberou spoustu času. Zadávání rekomand do počítače, když z počtu třeba mých běžných 20 je najednou 70 kusů a více, spolkně také nějaký čas a chystání důchodů pro čtyři vesnice také není hotové za minutu.

I z těchto důvodů jsem byla již fyzicky i psychicky unavená. A když jsem dlouhodobě nenacházela ani podporu ve vedení České pošty, tak jsem se již v dubnu rozhodla dát výpověď.

Ať nekončím tak smutně, s láskou, vděčností a radostí budu vzpomínat na hezké pracovní dny. A věřte tomu nebo ne, je to pěkných 18 let, po které mi bylo velkou ctí a dá se říci, že i mým posláním.

Samozřejmě nemohu opomenout cenné rady od mých těžkých začátků zde na poště ve Tvarožné v čele paní vedoucí Jarmily Minaříkové, Ireny Kadlecové, mé kroky vedla Ivana Čaklošová, brigádnice Jana Ševčík a Erika Horňáková, které mi umožnily mít dovolenou, občas navštívit lékaře apod.

S vděčností děkuji i místním hasičům, kteří mi poskytli dočasné útočiště na mé vyúčtování v prostoru klubovny. Když se renovovaly prostory pošty na Poštu Partner.

Poté mnohokrát děkuji i bývalému panu starostovi Petru Buchtovi za útočiště v místní knihovně.

Děkuji i Hance Urbánkové za perfektní spolupráci, jak se mnou coby doručovatelkou, tak také za veškeré vyřizování s Depem Brno73.

I místním občanům za jakoukoli podporu při mé práci. Ať už možnost využití WC, podání pití ve velkých vedrech i za milé rozhovory při mých služebních výkonech.

Nyní se s vámi budu vídat už jen jako spoluobčanka Tvarožné.

S láskou se loučí vaše poštovní doručovatelka

Radka Doležalová

Hody, milé hody...

Změny kroje po roce 1945

Z minulého čísla Tvaroženského zpravodaje už všichni víme, jaké vlivy měla Líšeň na tvaroženské krojované slavnosti. Dnes se ale zaměříme pouze na kroje. Naše cesta historií započne v roce 1945. V roce, kdy nám končí druhá světová válka, lidé doufají v lepší zítřky, ale nikdo ještě neví, že Československo bude během 3 let pokryto rudým praporem, který značně ovlivní i vzhled krojů. V této době začínaly stárkovat 3 tvaroženské pamětnice – paní Anežka Staňková, paní Věra Švábenská a paní Věra Maxiánová.

Ze slov paní Staňkové víme, že se typické kroje s brokátovou sukní na hodech pravidelně nosily do začátku 50. let. Dědily se z generace na generaci a každá stárka či stárek měli kroj po svojí rodině. Sukně se šily po kolena, ale neškrobily se do vršku takovým způsobem, jako se dělá v dnešní době. Jinak kroj vypadal napros-

to stejně jako dnes. Jeho jedinou odlišností se stal tzv. lipský šátek, který si dívky vázaly na hlavu, aby jim zahalil vlasy. Šlo o červenou látku s vyšívanými barevnými květy a postranními ornamenty. Nosil se výhradně jen k tomuto typu kroje.

Po komunistickém převratu nastal převrat i u tvaroženských krojů. Paní Švábenská vzpomíná, že 50. léta kroje velmi ovlivnila. Na trhu došel brokát a brokátové sukně tedy přestaly přicházet v úvahu. Začala se vymýšlet nová varianta kroje. Tím se odstartovala éra červených látkových sukní se třemi pruhy na spodním lemu. Sukně se dodnes nosí na hody ve vedlejší obci v Jiříkovicích. K červeným sukním se přestaly lipské šátky nosit.

Postupem času se brokát v 50. letech začal znovu vyrábět. Bohužel se ale brokátové sukně v obci příliš dlouho neudržely. Do Tvarožné přišel kroj kyjovský.

Fotografie paní Anežky Staňkové:
Selský kroj v letech 1945–1948

Fotografie Petry Pejířilové: Kyjovský kroj v 50. letech

Ani pamětnice přesně neví, proč se sem tradice z Kyjova dostala. První teorie říká, že po Převratu zde byla snaha o zrušení brokátových sukní. Došlo k tomu, protože tomuto kroji se laicky říká selský a komunisté chtěli vše spojeného se sedláky zničit. Další teorií je spíše změna vkusu. Kyjovský kroj se údajně začal nosit,

protože se stárkám líbil více než selský. Některé dívky si proto do průvodu oblékaly kroj kyjovský a některé selský.

Po 50. letech se kyjovský kroj nosit přestal a do popředí se dostal opět kroj selský, tentokrát už s kratší sukní pouze ke kolenům a bez lipského šátku.

Co se týče pánských krojů, ty se za celou dobu nezměnily. I při příchodu ženských kyjovských krojů si muži svůj typ kroje zachovali. Jedinou změnou jejich oblékání bylo v letech 1945–1948 zapínání korduly. Časem si muži kordulu zapínat přestali.

Vzhled kroje v dnešní době a jeho oblékání

Pánský kroj se zachoval v téměř původní podobě. Jeho oblékání není nijak náročné, ani zdlouhavé. Základ tvoří bílá košile s dlouhým rukávem, černé společenské kalhoty a čer-

Fotografie paní Anežky Staňkové: Selský kroj v letech 1945–1948

né polobotky. Na límeček se stárkovi váže červená sametová mašle. Na košili si stárek obléká červenou kordulu.

Po straně pravého lemu je přišito několik zlatých knoflíků, které se nezapínají. Na prsní část korduly se přivazuje rozmarýn, mašle barvy stárčina kroje a mašle bílá. Kordulu hlavního stárka zdobí i tzv. vonička. Jde o malý doplněk, který je tvořen z umělých květů. Konce mašle musí dosahovat do pasu. Na kalhoty si stárek

Fotografie paní Věry Maxiánové: Kyjovský kroj v 50. letech

váže bílou vyšivanou zástěru, sahající pod kolena. Tu ale dostává až před sólem se svojí stárkou. Do té doby chodí v průvodu bez zástěry. V pasu se dozadu váží frcky, což jsou 2 dlouhé bílé pruhy s výšivkou, které symbolizují vázání zástěry.

Na hlavu se dává kulatý černý klobouk, který se zdobí zepředu širokou bílou mašlí a z pravého boku umělými barevnými květy, za které se vsouvá rozmarýn. Kroj doplňuje stárkův malovaný džbánek. Hrdlo má ozdobené asparágem a ucho dlouhými mašlemi v barvách stárčina kroje.

Největší parádu dělají v hodovém průvodu pestrobarevné kroje stárek. Aby kroj na těle vydržel v perfektním stavu až do ranních hodin následujícího dne, musí být řádně naškrobený a především správně oblečený. Celodenní tanec mu dá velmi zabrat a je potřeba oblékání věnovat značné množství času a hlavně trpělivosti.

Pod kroj se doporučuje oblékat delší bílé tričko na ramínka. Naškrobený kroj může kůži poškrábat. Poté se váže cudnička. Jedná se o krátkou bílou zástěrku, která zahaluje hýždě. Následuje jelito, které se musí pořádně utáhnout, aby se kroj v polovině dne nepovolil. Jde o tenký polštářek na provázcích. Jeho popruhy se dávají na ramena a je zapotřebí je pořádně utáhnout. Jelito bývá tou nejdůležitější částí. Drží totiž všechny krojové části. Na jelito se připevňují spodničky. Mohou být buď dvě nebo tři. Záleží na druhu látky. Jedná-li se o damašek, postačí 2 spodničky – velká a malá. Damašek je totiž velmi kvalitní látka, díky které kroj spodničky krásně udrží. Jsou-li ale z plátna, dávají se spodničky 3 – dvě velké a jedna menší. Nejprve se obléká spodnička malá a poté 2 větší, které jsou zkompletované a oblékají se přes hlavu.

Fotografie Terezy Daňkové: Stárkovský pár v roce 2022

Autor fotografie – pan Ivo Ryšavý: Stárkovský pár v roce 2023

Následně se oblékají rukávce. Konec košile se zasouvá pod spodničky. Poté se spodničky zakryjí brokátovou sukní. Máme 2 typy brokátu – bílý s barevnou výšivkou nebo barevný s barevnou výšivkou. Po tomto kroku se utahují všechny části sukně, rukávky se modelují do tvaru balónu a jejich konce se zdobí mašlí v barvě brokátu. Následuje oblékání kordulky, což je krátká černá sametová vestička s barevnou výšivkou a flitry. Zapíná se na kovové háčky. Na přední a zadní části se nacházejí dlouhé mašle, které se uvazují na ramenu. Na levé i pravé straně přední části kordulky se nachází 4 kroužky, kterými se proplétá a uvazuje mašle v barvě brokátu. Kordulka se stahuje podobně jako u korzetu. Za kordulku, neboli „do zahrádky“, se strkají 3 růže s aparatem.

Nakonec se obléká bílá hranatá nebo kulatá zástěra s postranním vyšíváním a za ní se připevňují frcky.

Na nohy si dívky oblékají tělové silonky, aby jim naškrobené spodničky nedřely stehna. Obouvají si černé lodičky s přezkou.

Žádný účes není pro stárku typický. Nejoblíbenějším jsou francouzské copy nebo drdol. Na pravou stranu hlavy se připevňuje květ růže s asparágem. Po celou dobu průvodu si stárka drží rozmarýn s mašlí barvy jejího kroje, zabalený v bílém vyšívaném šátku.

Co se údržby kroje týče, zástěra, frcky, rukávce a spodničky se musí před každým oblečením do tvrda naškrobit. Pokud by byl kraj málo naškrobený, nedržel by požadovaný tvar. Dále se tyto části žehlí.

...pokračování příště.

Terezie Křížová

OSVĚDČENÍ O ÚSPORĚ EMISÍ

Obec Tvarožná

Identifikační číslo:
00282731

Díky rozvoji a provozu systému tříděného sběru a recyklace využitelných složek komunálních odpadů, včetně obalových, jste ve spolupráci se společností EKO-KOM, a. s. přispěli ke zlepšení životního prostředí a snížení "uhlíkové stopy".

Úspora, kterou jste dosáhli představuje:

Emise CO₂ ekv.:
94,368 tun

Úspora energie:
2 363 621 MJ

Zbyněk Kozel
Ing. Zbyněk Kozel
generální ředitel EKO-KOM, a. s.
V Praze dne 18. 7. 2023

Vypočteno na základě studie Posouzení systému sběru a recyklace obalových odpadů z hlediska jejich vlivu na životní prostředí.

Výsledky odpadového hospodářství za rok 2022

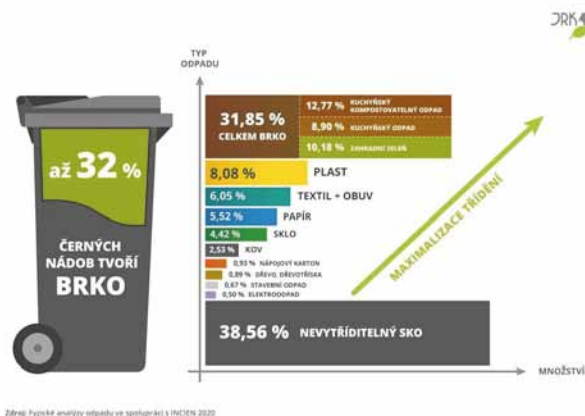
V průběhu roku 2022 byly v naší obci zavedeny změny vedoucí k optimalizaci odpadového hospodářství, tedy snížení produkce smíšeného komunálního odpadu. Domácnosti získaly nádoby na tříděný odpad (papír a plast), aby občané mohli třídít v pohodlí domova a nedocházelo k přetěžování sběrných hnízd. Současně proběhlo při distribuci nádob jejich očipování. Spolu s nimi byly opatřeny čipy i černé nádoby na smíšený komunální odpad. Díky těmto změnám, které obec nově zavedla, se podařilo **snížit meziročně množství smíšeného komunálního odpadu téměř o desetinu**. Naopak množství vytríděného plastu vzrostlo více než čtvrtinu. Úspory se promítly i do odměn od organizace EKO-KOM, která byla v roce 2022 vyšší téměř o polovinu.

Děkujeme tímto všem zapojeným občanům za výsledky, kterých se nám podařilo dosáhnout a současně vás vyzvat, abyste ve své snaze o zodpovědné nakládání s odpady nepolevili. Stále máme před sebou dlouhou cestu pro dosažení legislativních cílů, které na nás klade zákon o odpadech. Jednou z nich je předcházení vzniku odpadu cestou domácího kompostování.

Kompostováním snížíme množství odpadu až o třetinu

Podle statistik **kuchyňský a zelený odpad ze zahrady tvoří až 32 % obsahu běžné české popelnice na směsný komunální odpad - SKO!** Přitom bioodpad je velmi dobře využitelný a na skládku v žádném případě nepatří. Vzniku tohoto odpadu se dá jednoduše předejít správným kompostováním.

Proč kompostovat

Důvodů, proč kompostovat, je hned několik:

Získáte vlastní hnojivo

Kompostováním vznikne hnojivo, které dá vaší zahradě bohatou přírodní výživu a zvýší kvalitu i úrodnost půdy. Navíc sami víte, co jste do něj dali, proto můžete hnojit s pocitem, že svým rostlinám dáváte to nejlepší. **A hlavně získáte kvalitní hnojivo úplně zdarma.**

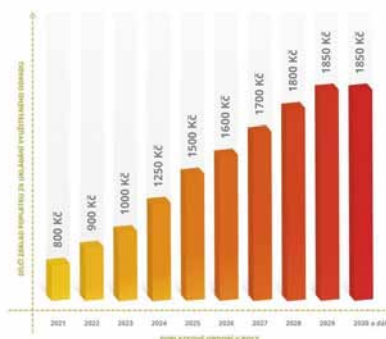
Prospějete planetě

Kromě vaší zahrady vám poděkuje i naše planeta. Kompostováním odkloníte bioodpad ze skládky, čímž zabráníte uvolňování škodlivého metanu do ovzduší a přispějete k ochraně životního prostředí před klimatickými změnami.

Ušetříte peníze z obecního rozpočtu

Kompostováním také ušetříte peníze z našeho rozpočtu. Každá obec i město platí 500 Kč za skládkování každé tuny smíšeného komunálního odpadu (SKO) a velkoobjemového odpadu (VO). Při nesplnění skládkovacích limitů (180 kg SKO a VO / občan v roce 2023) se poplatek navyšuje na 1000 Kč za každou tunu navíc. V průběhu následujících let se tato částka může vyšplhat až na **1 850 Kč**. Zákonné navyšování skládkovacích poplatků se pak může promítnout i do poplatku za odpad u samotných občanů.

ZÁKON O ODPADECH NÁVRH POPLATKU ZA UKLÁDÁNÍ ODPADU NA SKLÁDKY V ČR

V roce 2022 vyprodukoval každý občan Tvarožné **219 kg SKO a VO**. Pokud budeme pro zpracování bio odpadu rostlinného původu z kuchyně a ze zahrady využívat domácí kompostéry, podaří se nám **snížit objem SKO až o třetinu!** Tím se vyhneme zvýšeným nákladům na odpadové hospodářství a ušetřené peníze pak můžeme investovat do rozvoje naší obce.

Jak správně kompostovat?

Správné kompostování je naprosto jednoduché, stačí dodržovat čtyři základní pravidla:

- **Zajistěte správnou velikost materiálu** – Hůře rozložitelné materiály jako dřevo, stonky starších rostlin, tvrdší části zeleniny apod. před zamícháním do kompostéru zmenšete na velikost palce.
- **Kompostujte a směšujte všechny materiály** – Měkké, šťavnaté a zelené materiály jako hnůj, trus, posečená tráva, kuchyňský odpad apod. směšujte s hnědými, tvrdými a suchými materiály jako dřevní štěpka, piliny, hobliny, listy, sláma atd. Ideální poměr je 1:1.
- **Zajistěte dostatečný přístup vzduchu** – O to se postarají vzduchové otvory či některé materiály (stonky, skořápky, drobné větvičky atd.) a překopávání (2–3× za celou dobu, pokud chceme kompost do roka. Jestli ho chceme už do 3–4 měsíců, musíme kompost promíchávat alespoň 1× týdně).

- **Správná vlhkost materiálu** – Regulujte nadbytek vlhkosti přidáním suchého materiálu a vyvětráním celého kompostu. Nedostatek vlhkosti vyřešíte přidáním vlhkého materiálu a vody.

Co patří do kompostéru?

Zbytky z čištění a zpracování ovoce a zeleniny, menší množství rostlinných jídel a chleba, shnilé ovoce a zelenina, skořápky z vajec a ořechů, pecky a makovice, nasekané kukuřičné stonky a klasy, nasekané větve z křovin a stromů, květiny, tráva, seno, sláma, listí, piliny, hobliny, dřevní štěpka, plevel, posklizňové zbytky z pěstování, studený popel z čistého dřeva.

Co nepatří do kompostéru?

Zbytky masa, ryby a výrobky z nich, barevně potištěný papír, popel z uhlí a koksu, velké množství vařené stravy, mléko a mléčné výrobky, uhynulá zvířata a zbytky ze zabijačky, nerozložitelný materiál (sklo, plasty, kovy, textil), výkaly masožravých a nemocných zvířat.

Pravidelný podzimní sběr listí

Jako každý rok, i letos proběhne v podzimním období pravidelný svoz listí od domů. Prosíme občany, aby do pytlů umísťovali pouze listí. V případě, že v pytli bude jiný materiál než listí, pytel nebude svezten.

O termínech svozu vás budeme informovat prostřednictvím obecních médií (webové stránky obce, facebook, obecní rozhlas).

Děkujeme všem občanům za zapojení do projektu domácí kompostování.

REALITNÍ MAKLEŽKA

Hezký den,

posílám vám **srdečný pozdrav z Hostěnic**, kde žiji a pracuji.

Tato malebná oblast kousek od Brna se stala regionem mého srdce.

Naše zkušená realitní rodina vykouzlí z každé zakázky příběh a příjemný zážitek.

Profesionální fotografie zachytí vaši nemovitost v příznivém světle.

Videoprohlídka, dronové záběry a **3D skenn** vás vezmou na cestu kolem domova jako na báječnou dovolenou.

Home Staging vykouzlí opravdový domov a dobře **napsaný text** podníti zvědavost skutečných zájemců. Pokud hledáte

realitní služby **s osobním přístupem** a špetkou zábavy, neváhejte a ozvěte se mi. Postarám se o to, abyste si užili každý moment při prodeji nebo nákupu nemovitosti.

S láskou k nemovitostem

Monika Sedláková
Monika Sedláková

1
tržní
posouzení

2
profí
fotografie

3
videoprohlídka
dron

4
3D
prohlídka

5
právní
a hypoteční
servis

6
osobní
přístup

Jen ty **NEJ** profesionální služby pro **VÁS**.
REALITNÍ - PRÁVNÍ - HYPOTEČNÍ

Situace na realitním trhu se stále vyvíjí. Zavolejte mi, ráda Vám **PORADÍM**.

Prohlédněte si žhavé novinky na webu:

BYTY - DOMY - POZEMKY

Mokrá- Horákov, Pozořice, Tvarožná, Velatice

WWW.**MONIKASEDLAKOVA**.CZ

tel.: 777 148 332

MONIKA.SEDLAKOVA@COMFORTREAL.CZ

LÉKY V ODPADNÍCH VODÁCH: OHROŽUJÍ NÁS A V JAKÉ MÍŘE?

Jak velké nebezpečí pro nás představují léčiva, která po užití částečně odchází z lidského těla do odpadních vod? Umíme je odbourat na čistírnách odpadních vod tak, aby se nedostávaly dál do přírody?

Na tyto otázky už umí v současnosti odpovědět VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s., která se této problematice věnovala ve svém unikátním odborném projektu s názvem Léčiva v odpadních vodách a kalech.

CO JSME SLEDOVALI?

V rámci projektu jsme vybrali léky s různými účinnými látkami používané na nejčastější onemocnění naší populace. Sledovali jsme tak mimo jiné například lék na záněty Diclofenac, léky od bolesti Ibuprofen, lék na horečky a od bolesti Paracetamol, Bisoprolol na krevní tlak a další.

Výskyt těchto léčiv jsme sledovali na vybraných čistírnách odpadních vod, a to jak na přítoku, tak i na odtoku. Lokality jsme volili tak, aby v blízkosti byly například nemocnice nebo pečovatelské služby. Vybírali jsme čistírny odpadních vod s různou technologií. Celkem jsme sledovali 12 čistíren odpadních vod v menších i větších městech, v Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina.

V průběhu roku 2022 bylo analyzováno více než 270 vzorků odpadních vod a 35 vzorků kalů.

JAKÉ JSOU VÝSLEDKY?

Pro lepší představu jsme vybrali pro prezentaci výsledků město, v němž žije 10 tisíc obyvatel. Zjistili jsme, že v takové lokalitě přiteče kanalizací na čistírnu odpadních vod za rok 271 balení po 100 tabletách Ibalginu. Samozřejmě tato data byla přepočítána.

Poté co účinné látky z Ibalginu projdou přes čistící technologie na čistírně odpadních vod, byly na odtoku čistírny zjištěny už jen pouhá 3 balení.

Obdobná situace byla také u dalšího léku Atorvastatin, kterého kanalizací na čistírnu odpadních vod přiteklo 103 balení a na odtoku po vyčištění bylo již pouhých 16 balení.

ZÁVĚR

Z našeho výzkumu je zřejmé, že léčiva, která užíváme, se z lidského těla dostávají do odpadní vody, a to ve velké míře. Zároveň je ale patrné, že jsme schopni tyto chemické látky díky neustále se modernizující technologii na čistírnách odpadních vod odbourávat. Některá léčiva mají až 100% účinnost odstranění, najdou se bohužel ale i taková, která odstranit neumíme. Naše společnost disponuje moderními laboratorními přístroji, které jsou schopné tyto problematické látky detekovat.

Přesto je důležité zamyslet se nad prevencí, tedy nad tím, zda je skutečně nutné, abychom užívali takové množství léků.

DETAILY UNIKÁTNÍHO PROJEKTU: LÉČIVA V ODPADNÍCH VODÁCH

Detaily unikátního projektu Léčiva v odpadních vodách, přibližuje předseda představenstva VODÁRENSKÉ AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI, a.s., Ing. Jindřich Král.

PROČ JSTE SE ROZHODLI ZKOUMAT OBSAH LÉČIV V ODPADNÍ VODĚ?

V poslední době se v některých médiích objevovaly články, které informovaly veřejnost o narůstajícím nebezpečí, které představují rezidua léčiv v životním prostředí. Je zmiňován jejich obsah ve vodním prostředí, řekách, na zemědělské půdě. Často se zmiňuje jejich škodlivost pro zdraví lidí a živočichů. Cílem projektu bylo ověřit skutečný stav v praxi a znát účinnost odstranění léčiv procesem biologického čištění.

V ČEM SPATŘUJETE HLAVNÍ PŘÍNOSY PROJEKTU LÉČIVA?

Dostali jsme poměrně přesné informace o obsahu vybraných léčiv v našich odpadních vodách. Zjistili jsme jakou účinnost mají naše čistírny při odstraňování léčiv procesem biologického čištění odpadních vod. Víme, jaký je obsah léčiv v čistírenských kalech. Naši specialisté pracovali rovněž s údaji, které zveřejňuje Statní ústav pro kontrolu léčiv a Světová zdravotnická organizace.

Všechny údaje se přepočítávaly tak, aby se výsledky daly vzájemně porovnávat. Projekt je unikátní v tom, že neporovnáváme jenom koncentrace jednotlivých léčiv, ale naši specialisté přišli s myšlenkou, přepočítat tyto koncentrace na jednotlivé tablety a celá balení samotných léčiv tak, aby si veřejnost mohla učinit konkrétnější představu.

JAKÉ JSOU PRO VODÁRENSKOU AKCIOVOU SPOLEČNOST, a.s., ZÁVĚRY?

Z údajů, které zveřejňuje WHO, víme, jaké dávky léčiv jsou předepisovány, jaký je obsah léčiv při nátoku na čistírnu, jaká je jeho koncentrace na odtoku z čistírny a kolik je kterého léčiva v čistírenském kalu. Můj závěr je takový, že obsah léčiv ve vycištěné odpadní vodě a v čistírenských kalech není v takových koncentracích, aby se dalo hovořit o výrazně negativním vlivu na životní prostředí a už vůbec ne na lidské zdraví.

U některých léčiv mají naše čistírny až 100% účinnost odstranění léčivé látky.

JE MOŽNÉ UVĚST KONKRÉTNÍ PŘÍKLAD Z VÝSLEDKŮ?

Jako jedna z vybraných účinných látek ke sledování byl vybrán Ibuprofen, který je nejvíce užíván ve formě Ibalginu. Ročně se v České republice v průměru předepíše 3 460 balení na 10 tis. obyvatel. Jako jedno balení jsme počítali 100 tablet s 400 mg účinné látky. Když jsme přepočítali zjištěné koncentrace na nátok na čistírnu, tak jsme zjistili, že za rok nám na čistírnu přiteče 271 balení a z čistírny odečou do řeky 3 balení za rok. Na druhou stranu je potřeba korektně sdělit, že některé účinné látky mají bilanci odstranění nižší, ale celkově lze hovořit o vysoké účinnosti čištění odbourávat léčiva.

DETAILY UNIKÁTNÍHO PROJEKTU: LÉKY V ODPADNÍCH VODÁCH

CO BYLO NA PROJEKTU NEJTĚŽŠÍ?

Asi nejnáročnější bylo zpracování metodiky pro přípravu a analýzu vzorků a jejich ověření s následnou validací. Stanovení léčiv z odpadních vod je poměrně náročný analytický proces, který vyžaduje vysokou preciznost. To, jakým způsobem naše specialistky v laboratoři úkol zvládnou svědčí o jejich vysoké odbornosti a zkušenosti. Celý projekt jsme řešili formou projektového řízení, které je administrativně poměrně náročné, ale ve výsledku je to výborná forma vedení takto náročných projektů.

BUDETE V PROJEKTU DÁLE POKRAČOVAT? BUDE NAPŘÍKLAD ROZŠÍŘEN NA VÍCE ČISTÍREN?

Určitě budeme chtít naše znalosti o léčivech prohloubit. Spíše se zaměříme na další účinné látky. Evropská unie zveřejnila seznam 12-ti účinných látek, kterým se má v budoucnu věnovat pozornost. My máme z našeho realizovaného projektu informace o třech, takže bychom se v dalším projektu zaměřili na ty ostatní.

EXISTUJE PODLE VÁS NĚJAKÝ ZPŮSOB, JAK ÚČINNOU PREVENČÍ OCHRÁNIT ODPADNÍ VODY PŘED ZBYTKY LÉČIV VYLOUČENÝCH Z LIDSKÉHO TĚLA?

Rozhodně existuje. Je však otázkou, co je účinná prevence a zda má být vedena k lékařům nebo spíše pacientům. Osobně si myslím, že v obou kategoriích je potenciál ke snížení obsahu léčiv, které se do kanalizací dostávají. Je však velmi náročné toto změnit při zájmech a síle farmaceutického průmyslu a

rovněž myslí a chování obyvatelstva při obavách o své zdraví. Vše je o vůli a změně životního stylu. V neposlední řadě je to také o osvětě, že obrovská množství nespotřebovaných léčiv nepatří do kanalizace, ale do odpadu, tj. v případě tohoto druhu odpadu zpět do lékárenských zařízení.

Z historie obce

Z obecní kroniky – rok 1933

Úroda

Následkem deštivého počasí v jarních měsících bylo obilí hezké. Urodilo se na 1 měřici průměrně 6 q pšenice, 5 a půl q žita, 5 q ječmene, 7 q ovsa. Okopaniny byly slabší, poněvadž léto a podzim byly poměrně suché, což uškodilo zejména cukrovce.

Urodilo se bramborů 30 q, cukrovky 60 q.

Z ovoce bylo dosti třešní, hrušek a jablek. Modré ovoce nebylo téměř žádné. Všechno ovoce pak velmi červivělo a padalo. Škůdcové ovocného stromoví znač-

ně se rozmohli. Byly to zejména housenky, mšice krvavá, různé mšice listové a četní škůdcové ovoce.

Ceny hospodářských plodin a produktů byly následující: Pšenice 130 Kč, žito 75 Kč, ječmen 80 Kč, oves 60 Kč, brambory 30 Kč, cukrovka 11 Kč.

Kráva na chov byla za 2.000–3.000 Kč, dobrý kůň za 3.000–4.000 Kč. Selata pohybovala se 14–4 Kč za 1 kg. Řezníci platili koncem roku za 1 kg mrtvé váhy u krav 2–3 Kč, u vepřů 6–8 Kč. Mléko prodáváno koncem roku za 95–100 h za 1 l.

(Pamětní kniha obce Tvarožny, doslovný opis ze str. 208–209)

*František Kopecký
kronikář ve Tvarožné*

Informace z regionu

Sbírka koláč pro hospic – tradice, která chutná

Hospic zajišťuje pacientům péči, úlevu od bolesti a důstojnost v závěru jejich života. Dárci mohou letos podpořit lůžkovky a mobilní hospic v Rajhradě 4. října 2023 na již tradiční sbírce Koláč pro hospic.

Koláč pro hospic je v Oblastní charitě Rajhradě již tradiční sbírkou. Každoročně se koná první středu v měsíci říjnu u příležitosti Světového dne hospicové a paliativní péče. Cílem je seznámit širokou veřejnost s problematikou a možnostmi hospicové a paliativní péče. Nedílnou součástí je veřejná sbírka pořádaná zaměstnanci a dobro-

volníky Charity, kteří nabízí koláče za dobrovolný příspěvek jako poděkování. „Přípravy sbírky jsou v plném proudu. Letos nás mohou dárci podpořit a odnést si sladký koláč opět na stáncích v Rajhradě, Židlochovicích, Šlapanicích, Rosicích, Modřicích, Říčanech, Veverských Knínicích, Ostrovačicích a nově také v Ivančicích“, sděluje koordinátorka sbírky Olga Nováková.

Proč sbírku a hospicovou péči podpořit?

Platby pojišťoven, dotace a příspěvky nepokryjí celkové náklady, a proto jsou dary velkým přínosem a dárci nepostradatelnou součástí charitního týmu. Díky finančním darům je možné i nadále zajišťovat vysoce specializovanou paliativní péči a postarat se o pacienty v závěru života. Hospicová péče zajišťuje pacientům důstojnost, úlevu od bolesti a prioritou je, aby se cítili v maximálně možné míře komfortně a v bezpečí.

Sbírka se bude konat **4. října 2023** a výtěžek bude použit na pořízení oxygenátorů, oxymetrů, pomůcek k prevenci a ošetření proleženin, převazového materiálu, plen, hygienických a kosmetických prostředků a výživových doplňků.

Více informací o sbírce Koláč pro hospic na webu www.rajhrad.charita.cz.

Kontakt:

Jitka Štefánková

Oblastní charita Rajhrad

Jiráskova 47, 664 61 Rajhrad

tel.: +420 730 599 752

e-mail: jitka.stefankova@rajhrad.charita.cz

Jak se nezbláznit na cyklostezce

Mít cyklostezku téměř za domem považuji za výhru. Jsem cyklistka „navždy začátečnice“, těžkyně, kterou občas předbíhají nehybné předměty, a chodkyně (tady se cítím asi nejjistěji). Cyklostezka je pro mě tedy něco jako splněný sen.

Buďte ohleduplní, dejte prostor i ostatním uživatelům.

My Šlapanáci máme to štěstí, že máme cyklostezky hned několik.

Je báječné vidět, že jsou místními hojně využívané. Občas je ovšem pohyb po cyklostezce bojem o zdravý rozum. Na jednom místě se schází tolik různorodých skupin s protichůdnými představami o správném využití stezky, až se zdá chaos nevyhnutelný. K tomu, aby to nebyla pravda, však stačí jediná věc: ohleduplnost. Pojďme se společně podívat na pár příkladů. Schválně, které situace vám nejsou cizí?

Situace č. 1 – Mamin-ky chobotnice (V tomto případě mi jako matce dvou dětí dovolte trochu nadhledu). Děti rozhodně

potřebují čistý vzduch, a tak je cyklostezka pro většinu maminek ideálním prostředím. Kdo má vlastní děti, dobře ví, že je nutné očekávat v zásadě neočekávatelné, zvláště blíží-li se k nim na jakémkoliv dopravním prostředku. Jsou to prostě děti. Na druhou stranu maminka, která před sebou postrkuje kočárek, v jedné ruce drží mobil, do něhož buď hledí, nebo mluví, ve druhé ruce svírá vodítko se psem a kolem ní drandí starší dítě na odražděle, dokáže nic netušíc připravit dalším uživatelům stezky pár opravdu horkých chvilék. I zde je proto nutné věnovat provozu maximální možnou pozornost.

Situace č. 2 – „Cyklista je tady pánem“.

Ano, někteří cyklisté opravdu občas vypadnou krásně představě, že cyklostezka je prakticky jen pro ně (sledujte prosím značení na začátku stezky) a v zoufalé snaze stát se příštím účastníkem Tour de France se říjí rychlostí světla neohlížejíc se na nic a na nikoho, přejete a padlé nepočítají. Zapomínají při tom na fakt, že rychlost na cyklostezkách je omezená maximálně na 30 km/h, a tak jako všude jinde ji i tady musí přizpůsobovat stávajícímu provozu a občas prostě nezbyvá než zpomalit a dát někomu přednost.

Situace č. 3 – „Ať je hudba tvůj lék“.

Další věc, s níž nemohu nesouhlasit. Hudbu je skvělá věc, na cyklostezce je však potřeba mít uši „připravené“. Nebo se aspoň držet u jedné strany.

Situace č. 4 – „Brusle ti dávají křídla“.

Osobně obdivuji každého, kdo se nezabije na kolečkových bruslích, a chápu, že cyklostezka je i pro příznivce této sportovní disciplíny lákavým místem. Na druhou stranu, ze slečny, která měla v obou uších „špunty“ (vratme se k bodu č. 3) a jezdila poctivě z jedné strany cyklostezky na druhou, aniž by vynechala jediný centimetr, mi vstávaly vlasy na hlavě i pod přilbou. V tomto konkrétním případě ani zvonek na kole nezabránil, že jsem nakonec skončila v poli.

I brusle jsou dopravní prostředek a proto je nutné provozu věnovat vždy pl-

nou pozornost. Ať už kvůli bezpečnosti vlastní, tak i ostatních.

Situace č. 5 – „Sebevědomý psovod“.

Ačkoliv nejsem majitelkou žádného z nich, psy mám ráda, ale na cyklostezce platí i pro ně heslo „čekej nečekané“. Proto je volně pobíhající pes na cestě velkým strážákem.

Na rozdíl od dětí je totiž rychlejší a zubatější. Když se na vás vyřítí zpoza keře hafan, který si chce v lepším případě zavádít s kolem, v tom horším ho zkusit ochutnat, není vždy snadné dostatečně rychle a bezpečně zareagovat. Pokud vám navíc něčí čtyřnohý miláček „jen“ nečekaně zkrříží cestu, může být jediným řešením, jak ho nepřejet, strhnout kolo do kopřiv nebo si dát přemet přes říditka a v obou případech doufat, že to dobře dopadne. Extrémem je i pes na dlouhou dobu vodítku, které zaregistrujete až ve chvíli, kdy se vám majitel pokusí, v dobré víře, oddělit hlavu od zbytku těla (Uznávám, jsem malá. Většinu ostatních cyklistů se vodítko pouze namotá do řetězu). Jedním z pravidel provozu proto je, že psy na cyklostezce musí jít na vodítku tak, aby je měl majitel plně pod kontrolou.

Situace č. 6 – „Bude nás víc, nebude me se bát vlka nic“.

Mít hodně přátel nebo velkou rodinu je fajn. Zabrat celou šíři stezky, jen abychom si mohli dobře popovídat, už méně. A když už si běžec nebo cyklista dovolí zavolat a poprosit alespoň o malou mezeru opravdu netouží po: a) nulové reakci aneb „Vezmi to polem, stezka je naše“, b) nadávkách či stejně výmluvných gestech, c) nevraživých pohledech typu „Už zase někdo otravuje“. Je to tak, prostor prostě musí zbyť i pro ostatní.

Situace č. 7 – Piknik nebo diskuze?

Troufám si říct, že tento způsob trávení času na cyklostezce je skutečně ojedinělý, ale stal se, tudíž jej také zmíníme. Opravdu velmi překvapená jsem byla, když jsem narazila na pár slečen, které měly báječný nápad udělat si příjemné odpoledne s posezením přímo uprostřed stezky. Nutno podotknout, že rozladěnými pohledy dal-

Dodržujte dopravní značení. Foto: Ivana Hrušková

ších uživatelů stezky si dýchánek zkazít nenechaly.

Co zcela ojediněle není, jsou diskutující dvojice či skupinky (vyšší level situace č. 6), obvykle se v zápalu debaty zastavující uprostřed, aby měli dostatek prostoru pro své vyprávění. Pokud ještě zbývá místo okolo, často jej vyplní živou gestikulací.

Situace č. 8 – „Pravidla jsou od toho, aby se porušovala“. Tato situace se překvapivě týká hlavně dospělých uživatelů stezky. Ani „obrázek“ (rozumějte horizontální dopravní značení) na obou koncích stezky některé lidi nepřesvědčí, aby zvolili správný směr a šli, běželi či jeli po pravé straně. Cyklostezka je jen jiným typem dopravní komunikace, a proto i na ní platí pravidla, i když dopravním prostředkem jsou třeba jen nohy.

Poznáváte je? Nebo jste poznali sebe? Obdobných situací bychom našli nesčetně, jak už jsem ale psala na začátku, jde to i jinak. Stačí trochu vzájemné ohleduplnosti:

- Maminky nemáte-li vše pod kontrolou, odložte mobily nebo si chvilku stoupněte ke kraji a vše potřebné vyříďte v klidu.
- Cyklisto, zpomal, opraš zvonek či hlasivky a na svoji přítomnost chodce upozorni. Je to pro vaši vzájemnou bezpečnost.

• Posluchači, nastavte si hudbu ve sluchátku tak, abyste slyšeli hlasy ostatních nebo zvonek od kola či koloběžky.

• Majitelé roztomilých chlupáčů mějte pejska na vodítku v rozumné délce (a jako bonus uklízejte po svých miláčcích... no, však vy víte co).

• Chodíte-li ve skupinkách, vzpomeňte si na školu a zařaďte se ke straně do dvojic či trojic. Věřte nám, že o nic důležitého nepřijdete.

• Pamatujte, že respektovat dopravní značení je zkratka třeba všemi a všude.

I když bychom mohli pokračovat stále dál, na jednom se nakonec jistě shodneme, cyklostezka je úžasné místo pro nás všechny a stačí jen trocha společné snahy, abychom ji mohli využívat dohromady, bez stresu a s úsměvem.

Zuzana Böhmová

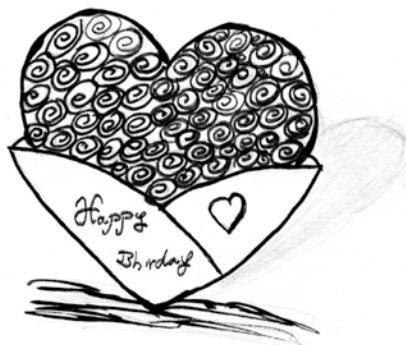
Zdroj: Šlapanický zpravodaj č. 4/2023

Uzávěrka příštího čísla

Uzávěrka pro doručení příspěvků do příštího čísla je 8. listopadu 2023. Žádáme o její dodržení. Svoje příspěvky zasílejte v elektronické podobě na adresy uvedené v tiráži. V doručených příspěvcích si vyhrazujeme právo provedení úprav pravopisu a rozsahu příspěvků.

září–říjen 2023

- 95 let** Oldřich Švehla, Tvarožná 193
- 93 let** Květoslava Sedláčková, Tvarožná 142
- 91 let** Ludmila Vlčková, Tvarožná 118
- 90 let** Miroslav Daněk, Tvarožná 67
- 80 let** Věra Maxiánová, Tvarožná 27
Michal Smolka, Tvarožná 418
- 75 let** Pavel Barták, Tvarožná 314
Vlasta Doležalová, Tvarožná 269
Eliška Kadeřávková, Tvarožná 361
Eva Řičánková, Tvarožná 214
- 70 let** Jindřiška Titzová, Tvarožná 267
- 65 let** Božena Sedláčková, Tvarožná 142
- 60 let** Stanislav Ondráček, Tvarožná 126
Jiří Svoboda, Tvarožná 64
Milan Buchta, Tvarožná 228
- 50 let** Andrea Zemánková, Tvarožná 419
Leona Halouzková, Tvarožná 123

Všem jubilantům blahopřejeme!

Pozn.: Neuvádíme jména jubilantů, od nichž jsme neobdrželi souhlas se zveřejněním. Formulář ke zveřejnění osobních údajů je distribuován jubilantům na adresu trvalého pobytu. Formulář se souhlasem je možno podepsat v průběhu celého roku na Obecním úřadě ve Tvarožné. Zveřejňovaná jubilea jsou: 50, 60, 65, 70, 75, 80, 85, 90, 91 a více let.

Ceny inzerce ve Tvaroženském zpravodaji
– viz <https://www.tvarozna.cz/obec/tvarozensky-zpravodaj>.

Tvaroženský zpravodaj

Periodický tisk územního samosprávného celku vydává Obec Tvarožná, vychází 1x za dva měsíce, v nákladu 350 výtisků, evidenční číslo MK ČR E 10094, IČO: 002 82 731.

Redakční rada – Pavel Šťastný, Bc. Jan Spáčil, Mgr. Věra Floriánová.

Kontakt – tel.: 544 226 101, e-mail: zpravodaj@tvarozna.cz, web: www.tvarozna.cz

Datum vydání 15. 9. 2023

27. Tvaroženská olympiáda TJ Sokol, 31. července 2023

14. ročník soutěže v požárním útoku O pohár starosty SDH Tvarožná, 27. srpna 2023

Následky bouřky v obci Tvarožná, 22. srpna 2023